

Examenul de bacalaureat național 2018

Proba E. c)

Istorie

Simulare pentru clasa a XI-a

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I. TEMA

(30 bodov)

Pozorne prečítajte nasledovné úryvky:

A. „Po vyhláske Roberta Schumana z 9. mája 1950, ktorá sa vzťahuje na spojenie francúzsko-nemeckej výroby uhlia a ocele, 18. apríla 1951 je podpísaná v Paríži *Zmluva o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele* (ESUO). Po podpísaní Belgickom, Nemeckou spolkovou republikou, Francúzskom, Talianskom, Luxemburskom a Nizozemskom (*Šiesti*), zmluva vstupuje do platnosti 23. júla 1952, na dobu 50. rokov. [...] Okamžitým cieľom tejto prvej zmluvy je založenie spoločného trhu uhlia a ocele [...]. Iným cieľom je položiť základy hospodárskeho a potom, postupne, politického spoločenstva. Táto zmluva, ktorou sa zakladá Najvyššia autorita, Spoločné zhromaždenie, Špeciálna rada ministrov a Súdny dvor, je základom inštitucionálneho systému dnešnej Európskej únie. Na krátky čas po založení ESUO, Francúzsko predstavilo projekt nadnárodnej vojenskej integrácie. Takýmto spôsobom 27. mája 1952 šiesti členovia ESUO podpísali v Paríži *Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva obrany* (ESO). Zmluva stanovovala vytvorenie európskeho vojska. Ale text nebol podpísaný Národným zhromaždením Francúzska [...].”
(Secretariatul General al Consiliului, *O Uniune de drept: de la Paris la Lisabona*)

B. „Od roku 1979 na juhu Európy prebiehajú zmeny politického režimu. Aby sa stabilizovala demokracia reštaurovaná v Grécku a aby sa posilnila ekonomika tejto krajiny 28. mája 1979 je v Aténach podpísaná *Zmluva o prístupe Grécka* k Európskym spoločenstvám. Zmluva vstupuje do platnosti 1. januára 1981. Taktiež *Zmluva o prístupe Španielska a Portugalska* je podpísaná v Madride a Lisabone 12. júna 1985 a vstupuje do platnosti 1. januára 1986. *Európa šiestich*, ktorá sa neskôr stáva *Európou deviatich*, potom *desiatich*, bude odteraz známa pod pomenovaním *Európa dvanástich*. [...]

17. februára, v Luxemburgu, ako aj 28. februára v Hagach, *Dvanásti* podpisujú *Jednotný európsky akt*, aby dodali nový politický a ekonomický impulz európskej výstavbe. Táto zmluva vstupuje do platnosti 1. júla 1987. [...] Spôsobilosti spoločenstva sú rozšírené [...] a Rada môže prijímať rozhodnutia kvalifikovanou väčšinou. Zákonodarná spôsobilosť Európskeho parlamentu je upevnená [...]. Sme svedkami začiatku postupného a súčasného rozširovania, od jednej dohody k ďalšej, spôsobilosti Európskeho parlamentu ako spoluzákonodarcu spolu s Radou [...].”

(Secretariatul General al Consiliului, *O Uniune de drept: de la Paris la Lisabona*)

Opierajúc sa o tieto úryvky, odpovedajte na nasledovné požiadavky:

1. Vymenujte inštitúciu spomenutú v úryvku **A**. **2 body**
2. Upresnite za pomoci úryvku **B** jednu informáciu o Európskom parlamente. **2 body**
3. Uveďte po jednom úradnom dokumente podpísanom európskymi štátmi, na ktorý sa vzťahuje úryvok **A**, respektíve úryvok **B**. **6 bodov**
4. Napíšte na skúškový hárok písmeno zodpovedajúce úryvku, ktorý tvrdí, že európske štáty majú záujem o založenie spoločného vojska. **3 body**
5. Uveďte jeden vzťah príčina-následok medzi dvoma informáciami z úryvku **B**, upresniac úlohu každej z týchto informácií (*príčina* respektíve *následok*). **7 bodov**
6. Opíšte iné dve akcie, ktoré prebehli v rámci procesu európskej integrácie z druhej polovice 20. storočia, okrem akcií, na ktoré sa vzťahujú dané úryvky. **6 bodov**
7. Uveďte jednu podobnosť medzi politickými režimami v krajinách, ktoré sa zúčastňujú na európskej integrácii v druhej polovici 20. storočia. **4 body**

II. TEMA

(30 bodov)

Pozorne prečítajte nasledovný úryvok:

„V kultúre sa uplatňuje ten istý model ako na Východe, ako aj vo všetkých oblastiach. [...] Rumunský občan je vystavený ideologickej kampani, ešte výraznejšej medzi rokmi 1956 a 1958, po maďarskej revolúcii, keď Gh. Gheorghiu-Dej chcel poskytnúť Sovietskom dôkazy vernosti, ktorých cieľom bolo odstránenie sovietskych vojsk z krajiny a upevnenie jeho moci [...].

Pre rumunského intelektuála zámena západnej kultúrnej paradigmy s východnou [...] bola silne pociťovaným šokom. Viacerí spisovatelia sú obvinení z kolaboracionizmu, ideologického poblúdenia a paktovania s nemeckým nacizmom, «čo – ako píše historik a literárny kritik Mircea Popa – vytvára paniku a zmätok v radoch spisovateľov, ktorí zo strachu pred represáliami sa masovo zapájajú do radov Rumunskej komunistickej strany alebo odpovedajú na okamžité politické povely, píšuc so zaniatením o prekladoch zo sovietskej literatúry, bez ohľadu na to, či tieto majú určité kvality alebo sú jednoduchým brakom». Okamžite sa vytvorí skupina spisovateľov, ktorí sú pripravení rýchlo a radikálne si osvojiť lekcii o novej literatúre šírenej hrozivými ideológmi, ktorí sa objavili počas noci v kolónkach niektorých novín straníckej propagandy [...], a ktorí túžiac po vzostupe a sláve, očierňujú svojich predchodcov [...], takže za krátky čas literárna scéna bude ovládaná literatúrou úplne podriadenou komunistickej ideológii. [...]

Renomované rumunské literárne časopisy sú zrušené a vydavateľstvá zatvorené. [...] Takmer celá vydavateľská produkcia je ovládaná sovietskou knihou. V tých rokoch sa hromadne prekladá a vydáva aktuálna sovietska literatúra alebo literatúra venovaná «Revolúcii» či «Veľkej vojne za oslobodenie vlasti», sovietske technické knihy.... [...] Vzrastá aj počet knižných zväzkov kúpených v Sovietskom zväze, čiže kníh vydaných v ruskom jazyku, ktoré desaťtisíkrát predstihujú zakúpené cudzie knihy [...].“

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Opierajúc sa o tento úryvok, odpovedajte na nasledovné požiadavky:

1. Menujte politický útvar, spomenutý v úryvku. **2 body**
2. Upresnite storočie, na ktoré sa vzťahuje úryvok. **2 body**
3. Uveďte politického vodcu a jeden z jeho cieľov, na ktorý sa vzťahuje úryvok. **6 bodov**
4. Uveďte za pomoci úryvku dve informácie o publikáciách. **6 bodov**
5. Na základe úryvku uveďte náhľad na spisovateľov, podporiac ho dvoma informáciami z úryvku. **10 bodov**
6. Argumentujte za pomoci významnej historickej udalosti výrok, podľa ktorého rumunská kultúra má v medzivojnovom období európsky charakter. (Boduje sa prezentácia významnej historickej udalosti a používanie spojiviek, ktoré vyjadrujú príčinnosť a konklúziu.) **4 body**

III. TEMA

(30 bodov)

Vypracujte na približne dvoch stranách esej o Európe v povojnovom období, berúc do ohľadu:

- uvedenie dvoch foriem štátneho organizovania v povojnovej Európe a po jednej charakteristike každej z nich;
- uvedenie príčiny rozvoja nových technológií a predstavenie jednej skutočnosti vzťahujúcej sa na dopad technológie na životné prostredie v povojnovom období;
- vyjadrenie názoru na ekonomiku v povojnovom Rumunsku, podporiac ho historickým argumentom.

Poznámka! Boduje sa používanie **adekvátneho historického vyjadrovania**, **štruktúra eseje**, zdôraznenie vzťahu **príčina - následok**, vypracovanie **historickej argumentácie** (opísanie jednej významnej historickej udalosti a používanie spojiviek, ktoré vyjadrujú kauzalitu, ako i konklúzie) rešpektovanie **chronologického/logického slovosledu** historických udalostí a **zaradenie** eseje do rozsahu dvoch strán.